

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 19 грудня 2017 року № 26-7

м. Київ

Про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Існуючий стан управління об'єктами державної власності залишається таким, що не відповідає потребам економіки України та потребує удосконалення. Зазначене зумовлене розпорошеністю функцій управління цими об'єктами між уповноваженими державними органами, до сфери управління яких вони належать, а також відсутністю ефективного та скоординованого механізму реалізації повноважень Фондом державного майна (далі – Фонд) і Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку), на яке чинним законодавством покладено завдання щодо формування та реалізації державної політики у цій сфері.

Переважна більшість суб'єктів господарювання державного сектору економіки є збитковою та не забезпечує виконання затверджених їм фінансових планів. Інформація про об'єкти державної власності, які перебувають у сфері управління уповноважених суб'єктів, неповна. Покладений на Мінекономрозвитку моніторинг ефективності управління об'єктами державної власності щодо оцінки показників фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, стану виконання ними фінансових планів та їх платоспроможності, додержання законності щодо використання та збереження державного майна здійснюється формально. Дієві управлінські рішення за результатами моніторингу з метою поліпшення діяльності господарюючих суб'єктів не ухвалюються.

2. Рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього контрольно-аналітичного заходу Кабінетом Міністрів України, Мінекономрозвитку і Фондом здебільшого враховані. Невирішеним залишилося питання посилення відповідальності за повноту і достовірність даних, які Мінекономрозвитку отримує від уповноважених органів, про об'єкти державної власності, що перебувають у сфері їх відання.

3. Чинна нормативно-правова база є достатньою для виконання уповноваженими державними органами покладених завдань щодо управління об'єктами державної власності. Організаційно-правовий вакуум, пов'язаний з невизначеністю у Законі України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об'єктами державної власності” протягом тривалого часу органу державного управління, який повинен виконувати завдання із забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері управління об'єктами державної власності, з червня 2016 року усунуто.

4. Упродовж 2013–2016 років і 9 місяців 2017 року покладені на уповноважені державні органи завдання в частині управління об'єктами, які є у сфері їх відання, виконувалися неналежним чином, що не сприяло підвищенню ефективності використання державного майна та результативності діяльності суб'єктів господарювання державної форми власності.

4.1. У 2017 році порівняно з 2013 роком кількість міністерств та інших уповноважених державних органів, які, за висновками Мінекономрозвитку, **позитивно здійснюють управління підвідомчими об'єктами державної власності, скоротилася з 25 до 23.** За таких умов кількість економічно активних суб'єктів господарювання за цей період зменшилася на **16,1 відс.** (з 2109 до 1770 підприємств), тоді як **кількість суб'єктів господарювання, які не здійснювали господарської діяльності, збільшилася на 29,5 відс.** (з 1005 до 1301 підприємств). Обсяг дебіторської заборгованості суб'єктів господарювання збільшився на **41,2 млрд грн (24,9 відс.),** а за розрахунками з працівниками з оплати праці – на **153,2 млн грн (у 1,6 раза).**

4.2. Під час здійснення моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності Мінекономрозвитку отримує від органів державного управління неповні дані про результати господарської діяльності підвідомчих об'єктів управління та показники затверджених їм **фінансових планів.** Інформація Мінекономрозвитку про неналежне виконання уповноваженими державними органами функцій щодо управління об'єктами державної власності була надіслана Кабінету Міністрів України лише один раз у травні 2015 року та не взята до відома для прийняття належних управлінських рішень з цього питання.

4.3. Протягом 2013–2015 років уповноважені державні органи ухвалили управлінські рішення щодо об'єктів державної власності загальною вартістю **44,2 млрд грн,** не здійснюючи аналізу цих рішень та не обґрунтовуючи їх доцільності, особливо щодо створення, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання. Це унеможливило формування відповідних висновків про доцільність та ефективність прийнятих управлінських рішень і конкретних пропозицій.

5. Мінекономрозвитку не забезпечувало належного виконання покладених завдань щодо формування і забезпечення реалізації державної політики у сфері управління об'єктами державної власності, а також управління об'єктами, які безпосередньо належать до сфери його відання. Це спричинено низкою чинників, пов'язаних із недоліками в організації діяльності Мінекономрозвитку, недостатнім фінансовим забезпеченням

виконання покладених на нього функцій, а також пов'язано з результатами запровадженої у вересні 2014 року чергової оптимізації системи центральних органів виконавчої влади.

5.1. У 2016 році порівняно з 2013 роком частка прибуткових підприємств, які перебували у сфері управління Мінекономрозвитку, скоротилася з 72,3 до 24,2 відс. (81 і 34 підприємства відповідно) внаслідок передачі до сфери управління Мінекономрозвитку суб'єктів господарської діяльності, підвідомчих реорганізованому під час оптимізації Міністерству промислової політики, яке з моменту створення у грудні 2012 року так і не розпочало своєї діяльності.

Належних заходів щодо поліпшення діяльності або ліквідації безнадійно збиткових підприємств з боку Мінекономрозвитку як уповноваженого державного органу впродовж 2013–2016 років не вживалося.

5.2. Дані Мінекономрозвитку про суб'єкти господарювання є недостовірними і суперечливими та не відповідають даним Єдиного реєстру об'єктів державної власності, ведення якого забезпечує Фонд державного майна України. За даними Міністерства, у 2016 році у сфері його управління перебувало **349 державних підприємств**, що на 14 об'єктів перевищує кількість, яку Мінекономрозвитку узагальнює та оцінює під час моніторингу, а Фонд у 2016 році обліковував у Єдиному реєстрі у сфері управління Мінекономрозвитку **320 державних підприємств**. Отже, дані суттєво відрізняються від даних Міністерства.

5.3. Належному виконанню Мінекономрозвитку покладених завдань і функцій заважали недоліки в організації його діяльності та недостатнє фінансове забезпечення. Протягом 2013–2015 років і 9 місяців 2017 року структура Мінекономрозвитку змінювалась вісім разів. **Жодного засідання Колегії Мінекономрозвитку за цей період не проведено.**

Недосконалість результативних показників бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері економічного розвитку і торгівлі” ускладнює здійснення оцінки ефективності використання Мінекономрозвитку коштів державного бюджету на заходи з управління об'єктами державної власності, а також формування та реалізацію державної політики у цій сфері.

Потреба в коштах державного бюджету на здійснення Мінекономрозвитку керівництва та управління у сфері економічного розвитку і торгівлі забезпечувалася в середньому лише на **50 відс.**, що не сприяло належному і повному виконанню ним покладених завдань і функцій у частині забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері управління об'єктами державної власності. Стратегічних цілей, яких передбачалося досягти у сфері управління об'єктами державної власності за рахунок коштів державного бюджету на керівництво та управління у сфері економічного розвитку і торгівлі, Мінекономрозвитку на визначало.

6. Визначені Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України” завдання Фонду в частині забезпечення реалізації державної політики у сфері управління об'єктами державної власності обмежуються функціями управління лише щодо об'єктів, що

перебувають у сфері управління Фонду. Передбаченої ще у 2010 році передачі Фонду від уповноважених органів функцій щодо управління об'єктами державної власності не відбулося, а діяльність Фонду фактично зведена до виконання норм Закону України від 04.03.92 № 2163 “Про приватизацію державного майна” та функцій орендодавця цього державного майна.

На даний час не вирішено питань приведення у належний стан споруд цивільного захисту, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління.

3. Відомості про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і запропонувати вжити заходів щодо:

– посилення відповідальності уповноважених органів державного управління за результати упорядкування об'єктів державної власності, які перебувають у сфері їх відання, а також за ефективність діяльності підвідомчих суб'єктів господарювання;

– надання уповноваженими органами управління Фонду державного майна України повних і достовірних даних про об'єкти державної власності, що перебувають у сфері їх управління, для наповнення та упорядкування Єдиного реєстру об'єктів державної власності;

– вирішення у встановленому порядку питання передачі Фонду від уповноважених органів функцій щодо управління об'єктами державної власності;

– вирішення у встановленому порядку питання передачі від Фонду іншим суб'єктам управління захисних споруд цивільного захисту, які в процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств;

– вирішення питання проведення суцільної інвентаризації об'єктів державної власності, які перебувають у сфері управління відповідних державних органів, з метою удосконалення та уточнення даних Єдиного реєстру об'єктів державної власності, ведення якого здійснюється Фондом;

– затвердження нової Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності з урахуванням переліку суб'єктів управління, визначених статтею 4 Закону України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об'єктами державної власності”.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління

надіслати Міністерству економічного розвитку і торгівлі України і запропонувати вжити заходів для усунення виявлених недоліків, зокрема, щодо:

– упорядкування суб'єктів господарювання державної форми власності, які є у сфері управління Мінекономрозвитку, з прийняттям дієвих рішень щодо поліпшення діяльності або ліквідації безнадійно збиткових підприємств;

– удосконалення результативних показників бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері економічного розвитку і торгівлі” в частині включення до паспорта показників, які б характеризували стан виконання Мінекономрозвитку заходів з управління об'єктами державної власності, а також формування та реалізації державної політики у цій сфері.

5. Рішення Рахункової палати надіслати Фонду державного майна України і запропонувати вжити заходів щодо ініціювання перед Кабінетом Міністрів України питання необхідності проведення суцільної інвентаризації об'єктів державної власності, які перебувають у сфері управління відповідних державних органів, з метою удосконалення та уточнення даних Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

6. Оприлюднити Звіт про результати аналізу ефективності управління об'єктами державної власності органами державного управління і рішення Рахункової палати за результатами аналізу на її офіційному веб-сайті.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Шулежко М. Я.

Голова Рахункової палати

Р. М. Магута